

M.A.(PART-I)

MARATHI

Study of Forms of Literature- Stories

(PAPER - I) (DEC - 2017)

QP Code : 28513

[Total Marks : 100

१. अ) पाश्चात्य आणि भारतीय समीक्षकांनी सांगितलेली साहित्यप्रकारांच्या वर्गीकरणाची विविध तत्त्वे सांगा
किंवा
आ) कथा या साहित्यप्रकाराचे विशेष सांगून त्या अनुषंगाने कथनात्मक साहित्याच्या विविध घटकांची चर्चा करा.
२. अ) मनोविश्लेषण हा दिवाकरांच्या कथांचा अंगभूत विशेष आहे, दिवाकर कृष्णांच्या कथेतील पात्रचित्रणाच्या आधारे या विधानाची चर्चा करा.
किंवा
आ) जी. ए. कुलकर्णी यांची कथा जीवनातील निराशा, निरर्थकता आणि परात्मता, हतबलता, नियतीशरणाता या प्रमुख आशयसूत्रांच्या आधारे आकार घेते, या विधानाची सत्यता पटवा.
३. अ) आलोक या कथासंग्रहातील व्यक्तिचित्रणाचे विशेष सांगा.
किंवा
आ) बाबुराव बागूल यांच्या कथामधील वातावरण निर्मितीचे विशेष साधार सांगा.
४. अ) ढग आणि आलोक ह्या दोन्ही कथासंग्रहात ग्रामीण जीवनातील मूल्यसंस्कृती चित्रित झाली तरी त्यात काळानुसार झालेले भेद आहेत. या विधानाचा परामर्ष घ्या.
किंवा
आ) उच्च शिक्षित मध्यमवर्गीय स्त्रीच्या मानसविश्वाचे, तिच्या आधुनिक जाणिवांचे दर्शन घडते. या विधानाची सत्यता गौरी देशपांडे यांच्या कथामधील स्त्रीपात्रचित्रणाच्या आधारे स्पष्ट करा.
५. अ) विविध सामाजिक प्रश्नांची मांडणी कमल देसाई यांच्या कथामधून झाली आहे. या विधानाची चर्चा करा.
किंवा
आ) पुढील पैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.
१) कथा आणि प्रवासवर्णन या कथनपर साहित्यप्रकारातील साम्यभेद
२) जी. ए. कुलकर्णी यांच्या कथेतील निवेदन
३) रंग -७ या कथासंग्रहातील समाजचित्रण
-

M.A.(PART-I)

MARATHI

History of Marathi Literature (1874-1960)

(PAPER - III) (DEC - 2017)

Q.P. Code :11007

(वेळ - ३ तास)

गुण : १००

- सूचना: १. कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. एकोणीसाव्या शतकातील नियतकालिकांनी समाज प्रबोधन कार्यात कसे योगदान दिले आहे ते सोदाहरण स्पष्ट करा.

किंवा

‘करमणूक व मनोरंजन’ या नियतकालिकांचे वाङ्मयीन कार्य सविस्तर स्पष्ट करा.

२. इ. स. १८८५ ते १९२० या कालखंडातील प्रमुख कवींच्या काव्यनिर्मितीची वैविध्यता सविस्तर स्पष्ट करा.

किंवा

इ. स. १९२० ते १९६० या कालखंडातील कादंबरी निर्मितीची वैविध्यता स्पष्ट करा.

३. इ. स. १८८५ ते १९२० या कालखंडातील नाट्य वाङ्मयाची स्थितीगती सविस्तर स्पष्ट करा.

किंवा

हरिभाऊ आपटे यांच्या कालखंडातील (इ. स. १८८५ ते १९२०) कथांचे स्वरूप विशेष सोदाहरण स्पष्ट करा.

४. इ. स. १९२० ते १९६० या कालखंडातील काव्याची वैशिष्ट्ये निवडक कवी व कवितांच्या आधारे स्पष्ट करा.

किंवा

लघुनिबंध ते ललितगद्य या वाटचालीचा सविस्तर आढावा घ्या.

५. इ. स. १९२० ते १९६० या कालखंडातील नाट्य वाङ्मयाच्या विकासाचा आढावा घ्या.

किंवा

मराठीतील साहित्य समीक्षापध्दतींची सोदाहरण चर्चा करा.

६. खालीलपैकी प्रत्येक गटातील एक याप्रमाणे एकूण दोन टिपा लिहा.

गट - अ

गट - ब

१. संगीत सौभद्र

१. केशवसुत

२. निबंधमाला

२. बेडेकर

३. कीचकवध

३. आचार्य प्र.के.अत्रे

४. य.गो.जोशी यांच्या कथांचे विशेष

४. भालचंद्र नेमाडे

Please check whether you have got the right question paper.

सूचना: १.प्रत्येक विभागातून किमान दोन प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२.एकूण पाच प्रश्न सोडवा.

३.सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

४.दोन्ही विभागाची उत्तरे एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहा

विभाग १

- प्र.१ ऐतिहासिक भाषाविज्ञान पद्धतीचा सविस्तर परिचय करून द्या.
- प्र.२ स्वनपरिवर्तन म्हणजे काय? त्यामागील कारणांचा परिचय करून द्या.
- प्र.३ अर्थपरिवर्तनाची संकल्पना स्पष्ट करून अर्थपरिवर्तनामागील कारणांची सविस्तर माहिती लिहा,
- प्र.४ कालीकभेदाची संकल्पना स्पष्ट करून मध्यकालीन मराठीचे विशेष सविस्तर लिहा.
- प्र.५ विवेचक टिपणे लिहा (कोणत्याही दोन)
- अ) भाषेच्या कालक्रमिक अभ्यासाचे महत्व
- ब) भाषिक आदान
- क) स्वनपरिवर्तनाचे प्रकार
- ड) पीजिन व क्रिओल भाष्य
- इ) मध्यकालीन मराठीचे विशेष

विभाग २

- प्र.६ वर्णनात्मक भाषाज्ञानाचे स्वरूप साधार स्पष्ट करा.
- प्र.७ स्वन, स्वनिम, स्वनांतर या संकल्पनांचा परिचय करून द्या.
- प्र.८ रुपिमप्रक्रिया सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.९ प्रमाणभाषा व बोली या संकल्पना स्पष्ट करून अहिराणी बोलीचा परिचय करून द्या.
- प्र.१० विविचक टिपणे लिहा (कोणतेही दोन)
- अ) स्वनांचे वर्गीकरण
- ब) रुपिकांचे प्रकार
- क) स्वनिक प्रतिलेखन
- ड) उच्चारण आणि लेखनातील अंतर
- इ) बोलीच्या निर्मितीची कारणे

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: १. कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. अ) अनुभवविश्व आणि प्रतिमासृष्टी यातील प्रयोगशीलता 'कविता' या दि. पु. चित्रे यांच्या संग्रहातून कशी साकारते ते साधार लिहा.

किंवा

ब) दिलीप पुरुषोत्तम चित्रे यांच्या 'कविता' या संग्रहाचे विशेष योग्य उदाहरणासह सांगा.

२. अ) 'साय आणि सर्च' या कथांमधील अनुभवविश्वाचे स्वरूप सविस्तर सांगा.

किंवा

ब) आधुनिक कथेची कोणकोणती वैशिष्ट्ये श्री. दा. पानवलकर यांच्या कथांतून जाणवतात.

३. अ) 'देवासि जिवे मारिले' कादंबरीची विज्ञान कादंबरी म्हणून चिकित्सा करा.

किंवा

ब) मराठी विज्ञान कादंबरीचे विशेष लक्ष्मण लोंढे यांच्या 'देवासि जिवे मारिले' या कादंबरीच्या सहाय्याने समजावून द्या.

४. अ) 'सूर्यास्त' या नाटकातील राजकीय – सामाजिक संघर्षाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा

ब) स्वार्थी राजकरण्यांनी लोकशाही मूल्यांची केलेली गळचेपी याचे चित्रण 'सूर्यास्त' या नाटकात कसे झाले आहे ते लिहा.

५. अ) 'बिराड' या आत्मकथनातून भटक्या-विमुक्त समाजाची जीवनशैली कशी साकार झाली आहे ते सांगा.

किंवा

ब) दलित साहित्याचे विशेष 'बिराड' या आत्मकथनाच्या संदर्भाने समजावून द्या.

६. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

अ) 'गझल' मधील प्रेमभाव.

ब) 'चांदण' या कथेतील अनुभवाची मांडणी

क) देवासि जिवे मारिले शीर्षकाची अन्वर्थकता

ड) 'सूर्यास्त' नाटकातील शालन

इ) 'बिराड' च्या निवेदकाची माय
